

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3337

av Maria Weimer m.fl. (L)

med anledning av prop. 2015/16:117 Effektreserv 2020–
2025

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Energimyndigheten bör få i uppdrag att göra en konsekvensanalys av vad stängningar av kärnkraftsreaktorer betyder för förlorad baskraft och ökad energiimport liksom klimatet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för klimatets skull avskaffa effektskatten på kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att utreda möjligheterna till en nordisk lösning för effektreserven och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör ställas tydliga miljökrav vid upphandling av produktionskapacitet inom effektreserven och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa upp lagen och återkoppla till riksdagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Förutsättningarna för energimarknaden i Sverige är osäkra och stora förändringar har skett de sista åren. På grund av rådande marknadsförutsättningar och regeringens höjning av effektskatten på kärnkraft har beslut tagits om att avveckla fyra kärnkraftsreaktorer i södra Sverige i förtid. Regeringens politik leder till förtida stängning av fungerande reaktorer vilket påverkar svensk energiförsörjning på lång sikt. Reactorer som med andra förutsättningar kunnat drivas i upp till tio år till tas nu ur drift. Detta kommer leda till en reducerad installerad effekt och en stor samhällsekonomisk förlust. Det behövs en konsekvensanalys av vad stängningar av reaktorer betyder för förlorad baskraft och ökad energiimport liksom klimatet, vilket är ett uppdrag som bör läggas på Energimyndigheten.

En effektreserv infördes i Sverige i början av 2000-talet som en övergångslösning för att möta problem med effektbalans och risk för effektbrist. Ambitionen har hela tiden varit att marknaden ska lösa frågan vilket regeringen nu konstaterar inte har skett. För Liberalerna är det tydligt att regeringens förslag till förlängning av effektreserven är en följd av den påtvingade förtida stängningen av fyra kärnkraftsreaktorer vilket tydliggjordes av det faktum att regeringen annonserade förlängningen samma dag som stängningen av reaktorer meddelats. En förlängd effektreserv hänger tydligt samman med regeringens oförmåga att ta politiskt ansvar för energipolitiken.

Energikommissionen arbetar med att ta fram en framtida svensk energipolitik. Liberalerna konstaterar dock att trots Energikommissionens arbete vidtar regeringen ensidigt åtgärder, såsom höjer effektskatten och ambitionsnivån i elcertifikatsystemet, vilket styr om och kraftigt påverkar framtidens energipolitik. Regeringen föregår därmed Energikommissionens arbete och minskar dess betydelse.

Liberalernas långsiktiga mål för energipolitiken är klimatsmart och stabil elproduktion året runt. Istället för att höja effektskatten vill Liberalerna, för klimatets skull, avskaffa effektskatten under mandatperioden. Liberalerna vill se långsiktiga spelregler i energipolitiken och vill rikta fokus på att minska vårt beroende av fossila energikällor i stället för att straffa koldioxidfri produktion.

Energimarknaden är inte längre nationell. Sveriges energimarknad är sammanlänkad med våra grannländer. Den kommande energiunionen på EU-nivå kommer att vara av stor vikt för framtida svensk energipolitik. Effektreserven är dock fortsatt en nationell lösning, trots att problem med effektbalans och effektbrist är tydligt gränsöverskridande. Liberalerna vill se en nordisk lösning för effektreserven. Regeringen bör därför tillsammans med övriga nordiska länder och relevanta aktörer utarbeta ett sådant förslag.

En effektreserv kan bestå av extra produktionsresurser och möjlighet att minska förbrukningen. De produktionsresurser som använts inom effektreserven har normalt varit kraftverk som använder kol eller olja. Ur klimathänseende är det en oacceptabel utveckling att fossilfri elproduktion läggs ner och regeringen i stället förlänger användning av reservkraft som ökar koldioxidutsläppen. Reservkraft ska hålla hög miljöstandard, precis som systemet i övrigt. Tydliga miljökrav bör ställas vid upphandling av framtida produktionsresurser i effektreserven. I propositionen står det att miljökrav kan ställas och att detta ska regleras senare i föreskrift. Liberalerna anser att miljökrav självklart ska likställas med andra relevanta krav såsom kapacitet, tillgänglighet och ekonomi.

Om lagen om effektreserv förlängs och ändras är det vidare rimligt att regeringen följer upp lagen och återkopplar till riksdagen. Liberalerna anser att en avstämning gällande effektreserven bör ske senast år 2020.

Tack vare vattenkraften, kärnkraften och investeringar i förnybar el har Sverige en säker, effektiv elproduktion med mycket små utsläpp av växthusgaser till konkurrenskraftiga priser. En långsiktig och stabil energiförsörjning är avgörande för klimatet, svenska jobb och svensk konkurrenskraft och därmed vår tillväxt och välfärd.

Maria Weimer (L)

Said Abdu (L)

Erik Ullenhag (L)

Tina Acketoft (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Christer Nylander (L)

Birgitta Ohlsson (L)